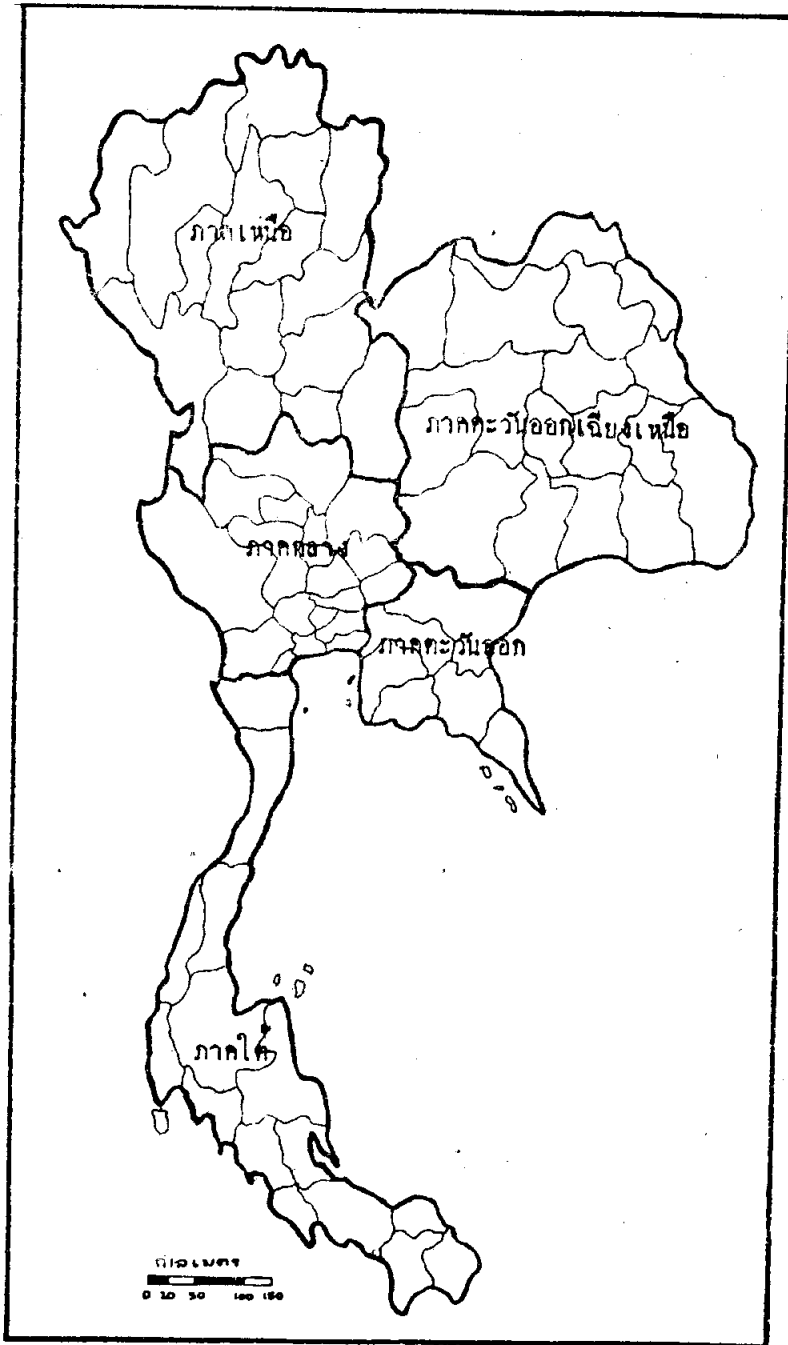

บทที่ 12 ภูมิอากาศประเทศไทย

ประเทศไทยจัดว่าเป็นประเทศที่มีขนาดไม่ใหญ่นักกล่าวคือ มีเนื้อที่ประมาณ 513,115 ตารางกิโลเมตร หรือ 198,115 ตารางไมล์ ดังนั้นจึงทำให้ส่วนใหญ่ของประเทศมีลักษณะภูมิอากาศคล้ายคลึงกัน จะมีแตกต่างกันบ้างก็เพียงเล็กน้อยและเพื่อความสะดวก ในการศึกษาเกี่ยวกับลักษณะภูมิอากาศ ทางกรมอุตุนิยมวิทยา จึงได้อาศัยข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะลมฟ้าอากาศแบ่งประเทศไทยออกเป็น 5 ภาค ดังต่อไปนี้ (รูป 12.1)

1. ภาคเหนือ ประกอบด้วย 15 จังหวัด มี เชียงราย พะเยา เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน น่าน อุตรดิตถ์ พิจิตร สุโขทัย ตาก พิจิตร กำแพงเพชร เพชรบูรณ์ และแพร่
2. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย 17 จังหวัด มี หนองคาย เลย อุตรดิตถ์ นครพนม มุกดาหาร สกลนคร กาฬสินธุ์ ขอนแก่น มหาสารคาม ร้อยเอ็ด ร้อยภูมิ โยโสธร อุบลราชธานี ศรีสะเกษ บุรีรัมย์ นครราชสีมา และสุรินทร์
3. ภาคกลาง ประกอบด้วย 19 จังหวัด มี นครสวรรค์ อุทัยธานี ชัยนาท สิงห์บุรี อ่างทอง สระบุรี สุพรรณบุรี อโยธยา นครนายก ปทุมธานี กาญจนบุรี นนทบุรี นครปฐม กรุงเทพมหานคร สมุทรปราการ สมุทรสาคร สมุทรสงคราม และราชบุรี
4. ภาคตะวันออก ประกอบด้วย 6 จังหวัด มี ปราจีนบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง จันทบุรีและตราด

รูป 12.1 การแบ่งภาคประเทศไทยตามลักษณะภูมิวิทยา

5. ภาคใต้ แบ่งออกเป็น 2 ภาคย่อย คือ

ก. ภาคใต้ฝั่งตะวันออก ประกอบด้วย 10 จังหวัดมี
เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช พัทลุง
สงขลา ปัตตานี ยะลา และ นราธิวาส

ข. ภาคใต้ฝั่งตะวันตก ประกอบด้วย 6 จังหวัด มี
ระนอง พังงา ภูเก็ต กระบี่ ตรัง และสตูล

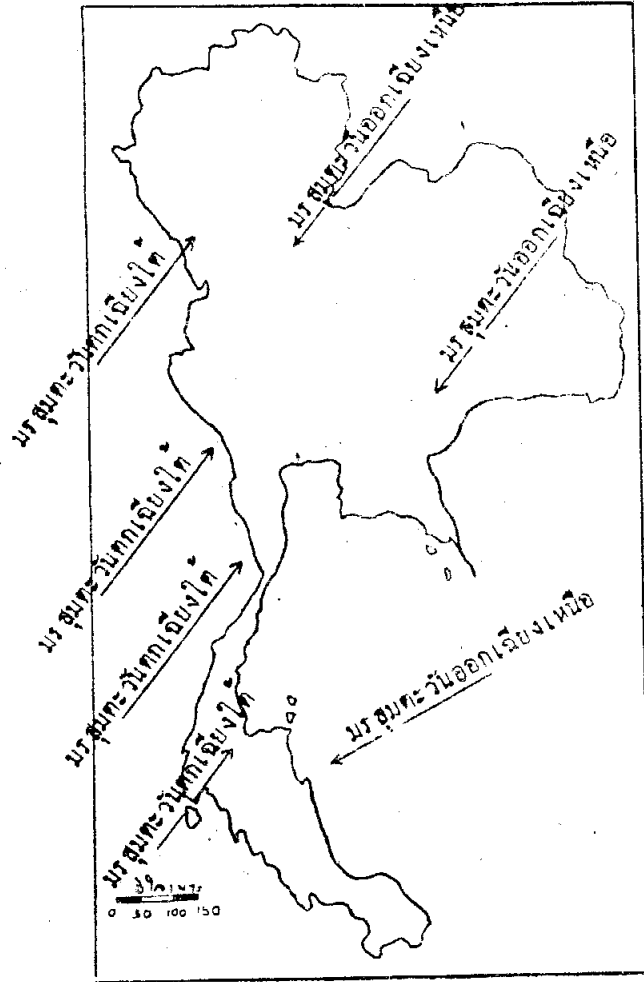
ลักษณะภูมิอากาศทั่วไป

ประเทศไทยตั้งอยู่ในเขตร้อน ละติจูดต่ำ ระหว่างเส้นศูนย์สูตร
กับทรอปิคออฟแคนเซอร์ จึงมีผลทำให้ภูมิอากาศของประเทศไทยเป็นแบบเขตร้อน
แม้ว่าในฤดูหนาว ความกดอากาศสูงจากประเทศจีนจะแผ่เข้ามาได้เป็นครั้ง
คราว แต่โดยทั่วไปอุณหภูมิจะสูงกว่าจุดเยือกแข็ง ยกเว้นตามยอดเขาสูง ๆ อาจ
เกิดเกล็ดน้ำแข็งได้แต่ก็ไม่บ่อยนักปริมาณฝนเปลี่ยนแปลงไปไค้มากจากบริเวณหนึ่งไปยัง
อีกบริเวณหนึ่งและจากฤดูหนึ่งไปยังอีกฤดูหนึ่ง แต่ละภาคมีฤดูฝนและฤดูแล้งที่แน่นอน
ลงไปโดยขึ้นอยู่กับกระแสลมที่พัดพาเอาความชุ่มชื้นเข้าไปยังบริเวณนั้น ๆ ฝนส่วนใหญ่
จะเกิดในรูปของฝนฟ้าคะนองหรือฝนชุก ปริมาณเมฆก็เปลี่ยนแปลงมากจากฤดูหนึ่ง
ไปยังอีกฤดูหนึ่ง ปริมาณเมฆจะมากที่สุดตั้งแต่เดือนมิถุนายน ไปจนถึงเดือนกันยายน
ส่วนมากจะเกิดตามบริเวณหน้าของภูเขาซึ่งเป็นด้านรับลม ส่วนด้านหลังของภูเขา
ซึ่งเป็นด้านอับลมมักปราศจากเมฆ ทิศนวิสัยโดยทั่ว ๆ ไปคือ ทิศนวิสัยเหนือจะ
เกิดขึ้นไค้บ้างในระยะเวลาสั้น ๆ ส่วนใหญ่มักไม่เกิน 2 - 3 ชั่วโมง พายุ
เขตร้อนเคลื่อนเข้าไค้ประเทศไทยจากทางทิศตะวันออกไค้บ้างบางคราว แต่ก่อน
ที่จะถึงประเทศไทยพายุเหล่านี้จะผ่านภูเขาสูงที่ขนานกับชายฝั่งของประเทศเวียดนาม
และลาวทำให้พายุอ่อนกำลังลงไปไค้มาก

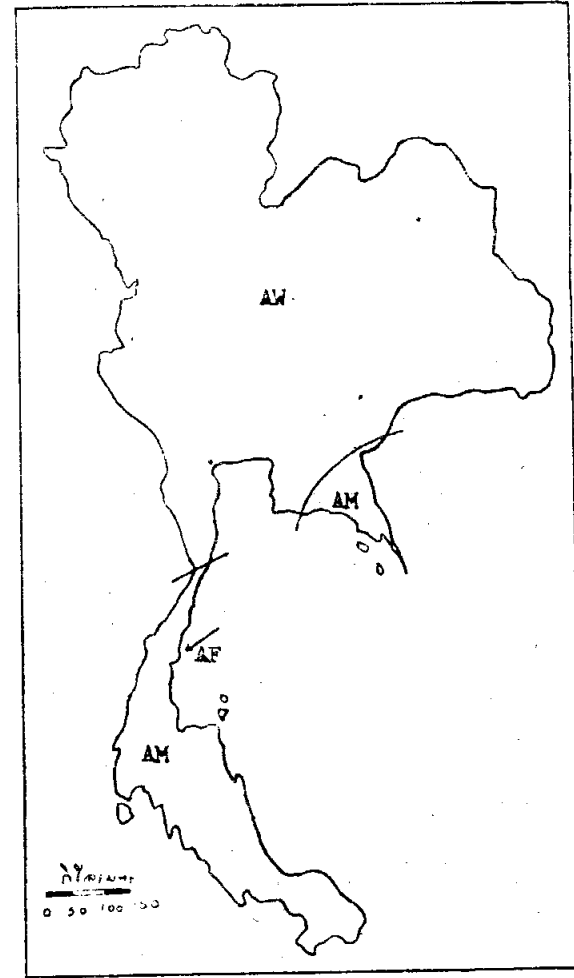
ภูมิอากาศของประเทศไทยอยู่ภายใต้อิทธิพลของระบบลมสำคัญซึ่งหัด
ความฤดูกาล คือ อมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือและมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ อมมรสุม
เป็นลมที่เกิดเนื่องจากความแตกต่างของความกดอากาศที่มีอยู่ในทวีปกับที่มีอยู่เหนือ
มหาสมุทร จึงทำให้เกิดมีลมพัดจากบริเวณความกดอากาศสูงไปยังบริเวณความกดอากาศ
ต่ำเปลี่ยนตามฤดูกาลนี้ (รูป 12.2)

1. อมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ โดยปกติจะเริ่มประมาณกลางเดือน
ตุลาคม ไปจนถึงกลางเดือนธันวาคม แต่บางปีอาจจะเลยไปถึงกลางเดือนมีนาคม
ในช่วงระยะนี้ทางตอนในของทวีปเอเชียแถบประเทศจีนกลายเป็นบริเวณความกดอากาศ
สูง จึงเกิดมีลมหนาวเย็น และคอนข้างแห้งพัดเข้าสู่ประเทศไทยซึ่งเป็นเขตความกด
อากาศต่ำกว่า มีผลทำให้อุณหภูมิตั้งแต่ภาคกลางขึ้นไปลดลงเกือบทั่วไป จัดเป็นช่วง
ฤดูหนาวที่มีอากาศแห้งแล้งในประเทศไทย ยกเว้นทางภาคใต้ซึ่งตะวันออกเฉียงเมื่อระลอก
มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือมีกำลังแรง ก็จะมีพัดผ่านอ่าวไทยมากจนทำให้ท้องฟ้ามีเมฆ
มากและมีฝนตกชุกตามชายฝั่งทะเลด้านนี้

2. อมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ โดยปกติจะเริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคม
ไปจนถึงปลายเดือนกันยายน ส่วนทางภาคใต้ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้จะเริ่มประมาณ
ต้นเดือนพฤษภาคม และไปสิ้นสุดราวกลางเดือนตุลาคม ลมนี้มีแหล่งกำเนิดจากบริเวณ
ความกดอากาศสูงในซีกโลกใต้ในมหาสมุทรอินเดีย และทวีปออสเตรเลีย เมื่อพัดข้าม
เส้นศูนย์สูตรก็จะเปลี่ยนเป็นลมตะวันตกเฉียงใต้ ดังนั้นกำลังแรงของอมมรสุมตะวันตก
เฉียงใต้ จึงมีความสัมพันธ์กับความแรงของความกดอากาศสูงจากซีกโลกใต้ในบริเวณ
ดังกล่าวแล้ว ลมนี้มีคุณสมบัติชุ่มชื้น เมื่อพัดเข้าสู่ประเทศไทยจะทำให้มีฝนและเมฆมาก
จัดเป็นช่วงฤดูฝนของประเทศไทย บริเวณที่มีฝนตกมากจะเป็นบริเวณชายฝั่งทะเล และ
ตามเทือกเขาคาบรับอม

รูป 12.2 ลมมรสุมที่พัดผ่านประเทศไทย

รูป 12.3 การแบ่งเขตภูมิอากาศประเทศไทย ตามระบบเคิป์เพน

ช่วงระหว่างลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือกับลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ เรียกว่า ช่วงเปลี่ยนฤดู ซึ่งแสดงลักษณะโดยที่ลมมีทิศทางไม่แน่นอน ช่วงระหว่างกลางเดือนมีนาคมไปจนถึงกลางเดือนพฤษภาคม เป็นช่วงที่ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือที่แห้ง เริ่มเปลี่ยนเป็นมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ที่ชุ่มชื้นกว่า ช่วงระยะเวลานี้เป็นช่วงที่ฝนในประเทศไทยเริ่มเพิ่มขึ้น พื้นดินได้รับรังสีจากดวงอาทิตย์เพิ่มขึ้น ทำให้เกิดหย่อมความกดอากาศต่ำเนื่องจากความร้อนในบรรยากาศระดับต่ำ ๆ เหนือพื้นดินส่วนใหญ่สูงไม่เกิน 1,000 เมตร และจะปรากฏอยู่ไม่นาน อากาศในประเทศไทยระยะนี้ร้อนอบอ้าว อุณหภูมิสูงสุดที่เคยวัดได้ในเดือนเมษายนสูงถึง 45° ซ (113° ฟ) แนวมวลอากาศเย็นจากประเทศจีนยังสามารถแผ่ลงมาถึงประเทศไทยตอนบนได้บ้าง เป็นบางโอกาส ทำให้เกิดพายุฝนฟ้าคะนองอย่างรุนแรงได้

เดือนตุลาคมเป็นช่วงที่ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือเริ่มพัดเข้าหาพื้นที่ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ฝนจะลดลงโดยทั่วไป ยกเว้นภาคใต้ฝั่งตะวันออกของประเทศไทยยังคงมีฝนตกชุกอยู่ เดือนตุลาคมเป็นช่วงระยะเวลาที่พายุไต้ฝุ่นพัดขึ้นจากทะเลจีนใต้ เคลื่อนตัวผ่านภาคใต้ของประเทศไทยไปยังอ่าวเบงกอล ทำให้เกิดฝนตกหนักและนำท่วมฉับพลันได้ทางภาคใต้ของประเทศไทย

ฤดูกาล

ภูมิอากาศของประเทศไทยแบ่งได้เป็น 3 ฤดู คือ ฤดูฝน ฤดูหนาว และฤดูร้อน

1. ฤดูฝน เริ่มเมื่อมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดปกคลุมประเทศไทย คือประมาณกลางเดือนพฤษภาคม แต่อาจจะเร็วหรือช้ากว่านี้ได้ถึง 2 สัปดาห์ และจะสิ้นสุดประมาณกลางเดือนตุลาคม รวมเวลาประมาณ 5 เดือน

ในทอนเหนือของประเทศคือ ภาคกลาง ภาคตะวันออก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ ฝนจะตกชุกในเดือนสิงหาคมและกันยายน ส่วนตอนใต้ของประเทศคือ ไทกันอ่าวไทยลงมา ฝนจะตกชุกในเดือนตุลาคม นับแต่กลางเดือนตุลาคม เป็นระยะที่ลมเริ่มจะเปลี่ยนจากรมตะวันตกเฉียงใต้เป็นมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ฝนจะน้อยลงเป็นลำดับ และจะเริ่มชุกทางภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือก่อน ในตอนปลายเดือนตุลาคมฝนทางภาคเหนือภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะหมดลง และจะตกประปรายในภาคกลาง แต่ฝนส่วนใหญ่จะไปตกในอ่าวไทยและภาคใต้ในเดือนพฤศจิกายน

ฤดูฝนของทอนเหนือของประเทศเกิดจากอิทธิพลของร่องความกดอากาศต่ำ (MONSOON TROUGH) เคลื่อนเข้าพาคyclone การที่ตกชุกโดยลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ และจากการเคลื่อนตัวของพายุหมุนเขตร้อน (TROPICAL REVOLVING STORMS)

ร่องความกดอากาศต่ำ หรือ ร่องมรสุม (MONSOON TROUGH) จะเคลื่อนจากทางใต้ขึ้นมาพาคyclone ตอนล่างของภาคกลางประมาณ กลางเดือนพฤษภาคม ซึ่งอาจจะช้าหรือเร็วกว่านี้ได้ประมาณ 2 สัปดาห์ ทำให้ภาคกลางเริ่มมีฝนตกสม่ำเสมอ และร่องมรสุมนี้ก็เคลื่อนขึ้นไปทางเหนือเรื่อย ๆ ผ่านภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งจะทำให้ภาคดังกล่าวเริ่มมีฝนสม่ำเสมอ ส่วนภาคกลาง ภาคตะวันออก จะมีมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ที่ตกชุกโดยลมมรสุมแทน ร่องมรสุมนี้จะเคลื่อนขึ้นไปทางเหนือเรื่อย ๆ จนถึงทางตอนใต้สุดของประเทศจีนซึ่งในช่วงนั้นทั่วประเทศไทยจะมีมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ที่ตกชุกโดยตลอด ร่องมรสุมนี้จะเริ่มเลื่อนจากทางตอนใต้ของประเทศจีนลงมาทางใต้ประมาณต้นเดือนกันยายน และผ่านภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคตะวันออก ลงมาตามลำดับ จะผ่านลงไปทางภาคใต้ประมาณกลางเดือนตุลาคม ในช่วงตั้งแต่ประมาณกลางเดือนพฤษภาคม ถึงกลางเดือนตุลาคม ทอนเหนือของประเทศจะตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของร่องมรสุม และมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ นอกจากนี้ในช่วงนี้ยังมีพายุหมุนเขตร้อนเคลื่อนตัวเข้ามา

มาเป็นครั้งคราว เฉลี่ยแล้วประมาณปีละ 3 ลูก ซึ่งช่วงเวลาดังกล่าวนี้จะมีฝนตกในบริเวณตอนเหนือของประเทศ

ในภาคต่าง ๆ ของประเทศในช่วงฤดูฝนจะมีฝนตกมากทำให้เกิดน้ำไหลบ่าอันคลังท่วมบริเวณที่ราบต่ำซึ่งเป็นแหล่งเพาะปลูกใกล้แม่น้ำลำธารได้ บริเวณที่ค่อนข้างแห้งแล้งในช่วงฤดูฝนเป็นแถบที่อยู่ทางคาบตะวันตกของภูเขาตะนาวศรี ซึ่งเป็นบริเวณหลังเทือกเขาตะนาวศรี จึงเป็นค้ำปลายอมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้

ส่วนภาคใต้มีฤดูฝนแตกต่างจากภาคอื่น ๆ เพราะจะมีฝนเป็นสองช่วง ช่วงหนึ่งจะอยู่ในระหว่างเดือนพฤษภาคม ถึงตุลาคม ซึ่งเป็นระยะอมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ชายฝั่งตะวันตกของภาคจะได้รับฝนจากอมมรสุมนี้เต็มที่ ส่วนอีกช่วงหนึ่งอยู่ระหว่างเดือนพฤศจิกายน ถึงเดือนธันวาคม ซึ่งเป็นระยะมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ชายฝั่งตะวันออกของภาคจะได้รับฝนจากมรสุมนี้โดยเฉพาะตั้งแต่จังหวัดชุมพรลงไปทางใต้

2. ฤดูหนาว เริ่มเมื่อมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดเข้าสู่ประเทศไทย คือประมาณกลางเดือนพฤศจิกายน จนถึงประมาณกลางเดือนธันวาคม รวมเวลาประมาณ 3 เดือน ในตอนปลายเดือนตุลาคมถึงต้นเดือนพฤศจิกายน เป็นระยะของการปรับเปลี่ยนฤดูในช่วงนี้จะมีฝนตกบ้าง และอมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือเริ่มพัด แต่ยังไม่มีความเข้มข้นมากนัก หลังจากช่วงนี้ไปแล้วความเข้มข้นของลมมรสุมฤดูหนาวจะมากขึ้นและพัดแรงขึ้น ประกอบกับในช่วงนี้หย่อมความกดอากาศสูงไซบีเรีย หรือที่เรียกว่า "อิมความกดอากาศสูงไซบีเรีย" มีกำลังแรงเป็นครั้งคราวได้แผ่อิทธิพลลงมาทางใต้

สำหรับฤดูหนาวในประเทศไทยมีลักษณะแตกต่างกับในภาคต่าง ๆ ตาม ละติจูดที่ตั้งของภาคนั้น ๆ อากาศเย็นและแห้งแล้งจากประเทศจีนซึ่งพัดมาจากทางทิศ เหนือหรือทิศตะวันออกเฉียงเหนือจะมาถึงภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือก่อน และยังคงรักษาความหนาวไว้ได้มาก จึงทำให้ภาคทั้งสองหนาวในฤดูหนาว ส่วนภาค กลางซึ่งตั้งอยู่ในละติจูดต่ำลงมา อากาศเย็นซึ่งพัดลงมาได้คลายความหนาวเย็นลงไป อุณหภูมิอากาศเพิ่มสูงขึ้นเนื่องจากอิทธิพลของอากาศท้องถิ่น ฉะนั้นภาคกลางจึงมีอากาศ ไม่สู้หนาวเย็น ส่วนภาคใต้เนื่องจากมีทะเลทั้งสองด้าน กระแสลมฝ่ายเหนือของพัด ผ่านทะเลจึงทำให้ความเย็นคลี่คลายจนหมดไป และยังรับเอาความร้อนและความชุ่มชื้น ของอากาศทะเลเข้าไว้อีก ฉะนั้นในภาคใต้จะมีลักษณะของอากาศหนาวเย็นของลมฝ่าย เหนืออ่อนโยนที่สุด

3. ฤดูร้อน เริ่มประมาณกลางเดือนธันวาคมไปจนถึงประมาณกลาง เดือนพฤษภาคม รวมเวลาประมาณ 3 เดือน เมื่อมรสุมตะวันออกเฉียงเหนืออ่อนกำลัง ลงในเดือนธันวาคม กระแสลมจากทะเลจีนใต้ก็เริ่มพัดเข้าสู่ประเทศไทยทางทิศใต้ หรือตะวันออกเฉียงใต้ และยังเป็นระยะเวลาที่ดวงอาทิตย์กำลังเคลื่อนขานเส้นศูนย์สูตร ขึ้นไปทางซีกโลกเหนือจึงเป็นระยะที่อากาศร้อนอบอ้าว โดยจะร้อนมากระหว่าง ปลายเดือนเมษายน และต้นพฤษภาคม และอาจจะมีพายุฤดูร้อนปรากฏขึ้นบ้างทาง ประเทศไทยตอนบน

ส่วนภาคใต้ซึ่งมีทะเลล้อมรอบ อิทธิพลจากทะเลช่วยบรรเทาความร้อน ในฤดูร้อน จึงทำให้ภาคนี้ไม่สู้จะร้อนนัก ตลอดฤดูนี้ภาคใต้จะมีฝนตกน้อยกว่าระยะ อื่น ๆ ของปี

ช่วงระยะเวลาการเปลี่ยนจากฤดูหนึ่งเป็นอีกฤดูหนึ่งมีประมาณ 7-15 วัน เรียกว่า ระยะเปลี่ยนฤดู ในช่วงนี้ลักษณะภูมิอากาศจะแปรปรวนอาจมีลมฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด พัดแทนปกคลุมประเทศไทยด้วย ดังนั้นจะสังเกตเห็นว่าฤดูหนาวในประเทศไทยจะไม่ หนาวอย่างสม่ำเสมอตลอดเวลา แต่จะมีบางช่วงที่มีอากาศหนาวเย็นมากเป็นเวลา หลายวันติดต่อกันหลังจากนั้นสภาพของอากาศจะอุ่นขึ้น เหตุที่เป็นเช่นนี้ก็เนื่องมาจาก อิทธิพลของลมความกดอากาศสูงในไซบีเรียนั่นเอง

อุณหภูมิ

ประเทศไทยจึงเป็นประเทศที่มีอุณหภูมิสูงสม่ำเสมอตลอดปี ซึ่งพอจะแบ่งเขตอุณหภูมิออกอย่างกว้าง ๆ ได้เป็น 2 เขต คือ

1. ประเทศไทยตอนบน ซึ่งได้แก่ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลางและภาคตะวันออก ซึ่งเป็นส่วนที่อยู่ในดินแดนดินใหญ่ของทวีปและอยู่ในโซนร้อน อุณหภูมิของอากาศจะอยู่ในเกณฑ์สูงตลอดปี เว้นแค่นบริเวณใกล้ทะเลอุณหภูมิในตอนปลายจะลดลงบ้าง อุณหภูมิสูงสุดโดยทั่วไปเฉลี่ยในกอนม้ายอยู่ระหว่าง 33.0° ซ ถึง 38.0° ซ เดือนเมษายนเป็นเดือนที่ร้อนจัดที่สุด อุณหภูมิในประเทศไทยโดยทั่วไประหว่างฤดูร้อนมีพิสัยรายวัน หรือมีความแตกต่างระหว่างอุณหภูมิสูงสุดและต่ำสุด มีค่าประมาณ 8° - 12° ซ อุณหภูมิสูงสุดเคยวัดได้ 44.5° ซ ที่จังหวัดอุตรดิตถ์ เมื่อวันที่ 27 เมษายน 2503 และที่กรุงเทพมหานครอุณหภูมิสูงสุดวัดได้ 39.9° ซ เมื่อวันที่ 27 เมษายน 2484

ส่วนในฤดูหนาวอุณหภูมิต่ำสุดจะอยู่ในเดือนธันวาคมและมกราคม อุณหภูมิทางภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะลดลงมากกว่าทางภาคอื่น ๆ โดยมีอุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ยประมาณ 16° ซ พิสัยประมาณ 14° - 15° ซ ภาคกลางจะมีอุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ยประมาณ 20° ซ พิสัยประมาณ 12° ซ ฤดูหนาวในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือจะหนาวเย็นกว่าภาคกลางมาก สำหรับสถิติต่ำสุดของประเทศไทยนั้นเคยวัดได้ที่จังหวัดเลย 0.1° ซ เมื่อวันที่ 13 มกราคม 2498 และวันที่ 2 มกราคม 2517 สำหรับที่กรุงเทพมหานครอุณหภูมิต่ำสุดวัดได้ 9.9° ซ เมื่อวันที่ 12 มกราคม 2498

2. ประเทศไทยตอนล่าง หรือภาคใต้ทั้งหมด อุณหภูมิตลอดทั้งปีไม่ค่อยเปลี่ยนแปลงมากนักเนื่องจากอยู่ใกล้ทะเล อุณหภูมิในฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือและตะวันตกเฉียงใต้ จึงแตกต่างกันไม่มาก ในฤดูหนาวเฉลี่ยประมาณ 26° ซ ในฤดูร้อนประมาณ 27° ซ. พิสัยประมาณ 1° ซ จึงกล่าวได้ว่าภาคใต้มีอากาศอบอุ่นตลอดทั้งปี สำหรับอุณหภูมิสูงสุดที่เคยวัดได้ถึง 39.0° ซ ที่อำเภอบ้านคอน จังหวัดสุราษฎร์ธานี เมื่อวันที่ 10 เมษายน 2492 และอุณหภูมิต่ำที่สุดที่เคยวัดได้มีค่า 13.0° ซ ที่จังหวัดชุมพร เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม

2486

ความชื้นสัมพัทธ์

ความชื้นสัมพัทธ์ตอนเช้ามีค่าสูงและมีบ่อยครั้งที่สูงถึง 100 เปอร์เซ็นต์ที่บริเวณใกล้พื้นดินถึงแม้ว่าจะมีการผันแปรของความชื้นสัมพัทธ์ตามฤดูกาลอย่างชัดเจน ความชื้นสัมพัทธ์ก็ยังคงสูงตลอดปี ตลอดฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ คือ ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนถึงเดือนธันวาคม เมื่อลมฝ่ายเหนือซึ่งมีแหล่งที่มาจากดินแดนดินใหญ่ของจีนพัดจากประเทศจีนลงสู่ประเทศไทย อันมีผลทำให้อากาศในประเทศไทยเย็นและแห้ง ความชื้นสัมพัทธ์ในระยะนี้จึงต่ำมาก เดือนธันวาคมและมกราคมเป็นเดือนที่อากาศแห้งที่สุดของปี โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในเวลาบ่ายความชื้นสัมพัทธ์จะลดลงอยู่ระหว่าง 40 - 50 เปอร์เซ็นต์เท่านั้น ที่จังหวัดตากในเดือนธันวาคมเคยตรวจพบความชื้นสัมพัทธ์ลดลงถึง 11 เปอร์เซ็นต์ สำหรับภาคอื่น ๆ ที่อยู่ใกล้ทะเลได้รับอิทธิพลจากทะเล มีลมทะเลที่ชุ่มชื้น มีไอน้ำพัดเข้าถึงได้ เช่น ตอนใต้ของภาคกลาง ช่วงตะวันออกของอ่าวไทยและภาคใต้ทั้งสองฝั่ง ในเดือนธันวาคมและมกราคม ความชื้นสัมพัทธ์จะอยู่ระหว่าง 60 - 70 เปอร์เซ็นต์

เมื่อย่างเข้าสู่ฤดูร้อนในเดือนมีนาคมและเมษายน ลมเริ่มเปลี่ยน
ทิศจากอ่าวไทยเข้าสู่ประเทศทางทิศใต้และตะวันออกเฉียงใต้ ความชื้นในเวลา
บ่ายอาจลดลงได้ต่ำสุดถึง 18 เปอร์เซ็นต์

เมื่อรวมตะวันตกเฉียงใต้ที่เข้าสู่ประเทศไทย ความชื้นสัมพัทธ์
เริ่มสูงขึ้นเป็นลำดับ และในระหว่างเดือนสิงหาคมถึงเดือนตุลาคมความชื้นสัมพัทธ์
โดยเฉลี่ยอาจสูงถึง 80 เปอร์เซ็นต์

ความกดอากาศ

ความแตกต่างของความกดอากาศขึ้นอยู่กับอุณหภูมิและความชื้นเป็น
องค์ประกอบสำคัญ ในฤดูร้อนความกดอากาศส่วนใหญ่ต่ำกว่าปกติ และความกด
อากาศจะสูงขึ้นในฤดูหนาว ซึ่งสังเกตได้จากแผนที่อากาศพื้นผิวของกรมอุตุนิยมวิทยา

ความกดอากาศเฉลี่ยของประเทศไทยระหว่าง 1010.1 - 1010.5
มิลลิบาร์ อยู่ในบริเวณภาคเหนือ ภาคกลางตอนบน ภาคตะวันออกเฉียงใต้
บางส่วนของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้ตอนกลาง

โดยปกติพื้นดินจะรับและคายความร้อนได้เร็วกว่าพื้นน้ำ ทำให้สอง
บริเวณมีความกดอากาศแตกต่างกันมาก ก่อให้เกิดลมพัดรุนแรงเป็นอันตรายต่อ
ทรัพย์สินและชีวิต

ฝน

ประเทศไทยมีฝนตกค่อนข้างมาก เคยมีปริมาณฝนเฉลี่ยของประเทศ
ประมาณ 1,500 มิลลิเมตร หรือประมาณ 60 นิ้วต่อปี ฝนส่วนใหญ่มักจะ
เกิดในรูปของฝนตกหนักในระยะเวลาดสั้น ๆ (ฝนชุก) และมักจะเกิดบ่อย ๆ ใน
เวลาเย็นหรือเวลาเช้ามืด ฝนในประเทศไทยเกิดเนื่องจากสาเหตุต่าง ๆ กันดังนี้

สำหรับในเดือนมกราคม กุมภาพันธ์ และมีนาคม จะมีฝนตกบ้าง ในตอนเช้า เรียกว่า ฝนชะช่อมะม่วง (MANGOSHOWER) เป็นคำเรียกชื่อ ฝนที่ตกนอกฤดูฝน ซึ่งในระยะนั้นต้นไม้ต่าง ๆ กำลังออกช่อ โดยเฉพาะช่อมะม่วง เมื่อฝนตกลงมาในระยะที่มะม่วงออกช่อ จะทำให้มะม่วงติดผลหรือมีผลตก ชาวนา เรียกฝนนี้ว่า "ฝนชะลาน" เพราะตกในระยะที่ชาวนากำลังนวดข้าวมาลาน ฝนชะช่อมะม่วงเป็นฝนขนาดเบา เกิดจากคลื่นกระแสลมตะวันออก (EASTERLY WAVE) พัดเข้าสู่ดินแดนดิน

การพิจารณาฝนในประเทศไทย แบ่งได้เป็น 2 เขตคือ

1. ฝนในประเทศไทยตอนบน ได้แก่ บริเวณภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในเขตกึ่งปริมาณฝนเฉลี่ยตลอดทั้งปีตามภาคต่าง ๆ มีมากกว่า 1,000 มิลลิเมตร เว้นแต่ทางตะวันออกเฉียงใต้ของทิวเขาตะนาวศรี ซึ่งเป็นพื้นที่ขั้วฝนคือ ตั้งแต่จังหวัดตากลงมาจนถึงจังหวัดกาญจนบุรี จะมีปริมาณต่ำกว่า 1,000 มิลลิเมตร ตลอดฤดูหนาวตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนไปจนถึงเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งเป็นระยะเวลาที่มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดปกคลุมประเทศไทยทำให้ฝนทางตอนบนของประเทศไทย ในฤดูร้อนคือระหว่างเดือนมีนาคมและเมษายนฝนเริ่มตกบ้างแต่ยังคงมีปริมาณไม่มากนัก และส่วนมากจะเป็นฝนที่เกิดจากเมฆคิวโมลิมบัส ซึ่งมักจะเกิดพายุฝนฟ้าคะนองและบางทีอาจมีลูกเห็บตกได้ ในฤดูฝนลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ทำให้เกิดฝนตกหนักตามบริเวณภูเขา และตามบริเวณชายฝั่งทะเลทางคาบสมุทร ส่วนบริเวณหลังภูเขาอันบรมฝนจะน้อย ฝนจะเริ่มตกตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคม เป็นต้นไป จนถึงกลางเดือนตุลาคม ในระหว่างนี้จะมีช่วงฝนน้อยเกิดขึ้นในระหว่างเดือนมิถุนายนหรือเดือนกรกฎาคม และฝนจะกลับมากล้นหนาแน่นขึ้นอีกในเดือนสิงหาคม และกันยายน เดือนกันยายนเป็นเดือนที่พายุไต้ฝุ่นพัดขึ้นจากทะเลจีนใต้เคลื่อนเข้าสู่

ประเทศไทยตอนบน จึงทำให้ฝนตกมีปริมาณมากที่สุดและบ่อยครั้งทำให้เกิดน้ำท่วม
 ได้ตามบริเวณที่ราบลุ่มทั้งสองฝั่งของแม่น้ำสายต่าง ๆ ทั้งแก่งกลางเดือนตุลาคมไป
 ฝนจะลดลง จำนวนวันที่ฝนตกจะแตกต่างกันไปไ้มากคือ จาก 20 ถึง 25 วัน
 ตามสถานีที่อยู่ใกล้ภูเขาตามรับลม จนถึง 3 - 4 วัน ตามสถานีที่อยู่หลังภูเขา
 ตามรับลม และปริมาณฝนที่ตกภายในเดือนจะผันแปรไปไ้มากจากที่หนึ่ง ไปยังอีกที่หนึ่ง
 และจากปีหนึ่ง ไปยังอีกปีหนึ่ง ปริมาณฝนที่ตกหนักใน 24 ชั่วโมง ระหว่างฤดู
 มรสุมตะวันตกเฉียงใต้อาจจะน้อยกว่า เท่ากับหรือมากกว่าฝนเฉลี่ยรายเดือนได้

2. ฝนในประเทศไทยตอนล่าง ได้แก่ ภาคใต้และตะวันออกเฉียง
 อ่าวไทยในเขตนี้ปริมาณฝนเฉลี่ยตลอดทั้งปีมากกว่า 2,000 มิลลิเมตร ได้รับ
 ฝนทั้งในฤดูมรสุมตะวันตกเฉียงใต้อและมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ในฤดูมรสุม-
 ตะวันออกเฉียงเหนือจะมีฝนตกชุกโดยเฉพาะทางชายฝั่งด้านตะวันออกเฉียงใต้
 ชุมพรลงไปทางใต้จนถึงราชีวาส โดยเฉพาะเดือนพฤศจิกายนและเดือนธันวาคม
 จะมีฝนตกมากกว่าเดือนอื่น ๆ ส่วนในฤดูมรสุมตะวันตกเฉียงใต้อ ทั้งแต่เดือน
 พฤษภาคมไปจนถึงเดือนตุลาคมจะมีฝนตกมากทางชายฝั่งด้านตะวันตก ปริมาณฝน
 รวมทั้งปีมากที่สุดจะพบตามชายฝั่งทะเลทางตะวันตกนี้ ที่สถานีจังหวัดระยอง มี
 ปริมาณน้ำฝนสูงสุดในประเทศไทยมากกว่า 5,000 มิลลิเมตร อีกบริเวณที่มี
 ฝนตกมากคือชายฝั่งทะเลตะวันออกเฉียงใต้ของอ่าวไทยที่สถานีอำเภอคลองใหญ่
 ในจังหวัดตราด มีฝนรวมทั้งปีเฉลี่ยในรอบ 25 ปี (พ.ศ. 2494 - 2518)
 จำนวน 4766.8 มิลลิเมตร (187.7 นิ้ว)

พายุฝนฟ้าคะนอง

โดยทั่ว ๆ ไปพายุฝนฟ้าคะนองมักเกิดในช่วงบ่ายและค่ำ สภาวะ
 ที่เอื้ออำนวยให้เกิดพายุฝนฟ้าคะนองจะเป็นระหว่างฤดูร้อน คือ เดือนมีนาคมและ
 เมษายน โดยที่พื้นดินเมื่อได้รับความร้อนอากาศที่อยู่เหนือพื้นดินขึ้นไปจะเกิดการ

ไม่ทรงตัวเนื่องจากการพาความร้อนในแนวตั้ง ในฤดูมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ อากาศก็ยังไม่มีความทรงตัว ดังนั้นจะมีพายุฝนฟ้าคะนองเกิดขึ้นในตอนเช้าได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเดือนกันยายน พายุฝนฟ้าคะนองมักจะไม่เกิดบ่อยนักตามบริเวณชายฝั่งทะเลที่มีลมประจำพัดเข้าทางด้านปกติ ความถี่ของพายุฝนฟ้าคะนองอาจจะน้อยทางด้านตะวันออก หรือด้านหลังของภูเขาในฤดูมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ในตอนเช้าความชื้นป่วนที่มีกำลังอ่อนของบรรยากาศจะเกิดขึ้นในบริเวณใกล้ ๆ พื้นดินจากนั้นจะค่อย ๆ สูงขึ้นในระดับบน ๆ และจะแรงขึ้นในตอนกลางวัน เมื่อเมฆคิวมูลัส (CUMULUS) ปรากฏในท้องฟ้า และบ่อยครั้งที่การพาความร้อนในทางตั้งจะแรงที่สุด โดยก่อตัวเป็นเมฆคิวมูโลนิมบัส (CUMULONIMBUS) สูงถึง 12,000 เมตร ถึงแม้ว่าพายุฝนฟ้าคะนองจะเกิดเฉพาะแห่งแต่ค่อนข้างจะรุนแรง และบางครั้งเกิดลูกเห็บตกลงมาได้ ซึ่งเกิดบ่อยที่สุดตามบริเวณภูเขาทางตอนเหนือของประเทศไทย

พายุหมุนที่พัดเข้าสู่ประเทศไทย

ประเทศไทยตั้งอยู่ระหว่างย่านที่มีพายุหมุนเขตร้อนเกิดขึ้น 2 บริเวณ คือบริเวณตอนเหนือของมหาสมุทรแปซิฟิก และอ่าวเบงกอล พายุหมุนเขตร้อน (TROPICAL CYCLONES) ที่เกิดขึ้นในมหาสมุทรแปซิฟิกตอนเหนือ เมื่อมีกำลังแรงเต็มที่เรียกว่า "ไต้ฝุ่น" (TYPHOON) พายุคังถ่าวเมื่อเกิดขึ้นแล้วจะเคลื่อนที่มาทางตะวันตกแล้ววกขึ้นทางเหนือ ในบางโอกาสจะเคลื่อนต่อมาทางตะวันตกขึ้นฝั่งเวียดนามแล้วอ่อนกำลังลงเป็นพายุโซนร้อน และดีเปรสชัน เนื่องจากต้องข้ามภูเขาทางชายฝั่งเวียดนามและลาวเข้ามาในแผ่นดิน บางลูกสลายตัวไปก่อนเข้าประเทศไทย และบางลูกก็เคลื่อนเข้าสู่ประเทศทางตะวันออก และในบางครั้งก็เคลื่อนตัวต่อไปยังประเทศพม่า จนในที่สุดเคลื่อนลงสู่อ่าวเบงกอล กลายเป็นพายุไซโคลน (CYCLONE) ในขณะที่พายุเคลื่อนเข้ามาใกล้หรือเคลื่อนที่ผ่านประเทศไทย จะมีอิทธิพลทำให้มีฝนตกเป็นบริเวณกว้าง และสมขนาดปานกลาง อาจมีลักษณะลมกระโชกเป็นครั้งคราวได้ ซึ่งจะเกิดขึ้นได้ตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงเดือนกันยายน ส่วนใหญ่แล้วจะเกิดบ่อย ๆ ใน

เดือนสิงหาคมและกันยายน แต่ในปลายฤดูฝนคือในเดือนกันยายน และตุลาคม บริเวณที่เกิดของพายุไต้ฝุ่นในมหาสมุทรแปซิฟิก และทะเลจีนใต้เลื่อนไปอยู่ในละติจูดต่ำ ๆ ใกล้เส้นศูนย์สูตรมาก ถ้าพายุเหล่านี้มีทางเดินจากตะวันออกเฉียงมาทาง ตะวันตก เรือเหมายปะทะกับปลายแหลมญวน และถ้าพายุนั้นมีกำลังแรงขนาดไต้ฝุ่นอาจจะข้ามแดนดินดอนปลายแหลมญวนเข้ามาถึงภาคตะวันออกเฉียงและชายฝั่งตะวันออกเฉียงของอ่าวไทย ในลักษณะที่ยังมีกำลังอยู่ขนาดของพายุโซนร้อนหรือพายุไต้ฝุ่นได้ ดังเช่นพายุโซนร้อนเว (VAE) ซึ่งได้ทำความเสียหายอย่างมากในจังหวัดจันทบุรี และจังหวัดใกล้เคียง เมื่อวันที่ 22 ตุลาคม พ.ศ. 2495 เป็นต้น พายุเหล่านี้ทำให้เกิดฝนตกหนัก และนำหิมะฉิมพลี กำลังแรงของลมและคลื่นในทะเลจะทำอันตรายให้แก่เรือต่าง ๆ และอาคารบ้านเรือนที่อยู่ตามชายฝั่งได้ แต่พายุทั้งกล่าวนี้จะไม่ปรากฏบ่อยนัก นาน ๆ จะมีสักครั้งหนึ่ง สำหรับภาคใต้นั้น แตกต่างจากตอนบนของประเทศคือ มีลักษณะเป็นแหลมยื่นออกไปสู่ทะเลชายฝั่งทางด้านตะวันออกเฉียง และไม่มีสิ่งกีดขวางเช่น ภูเขา ฯลฯ เมื่อมีพายุเคลื่อนผ่านอ่าวไทยเข้ามาจะไม่ลดความรุนแรงลงในขณะที่ผ่านภาคใต้ลงสู่อ่าวเบงกอล ดังนั้นพายุจะนำเอาภัยพิบัติอย่างรุนแรงมาสู่ภาคใต้ของไทย คือมีทั้งฝนตกหนักมาก มีลมพายุหักแรง และทะเลมีคลื่นจัด มีอำนาจทำลายชีวิตและทรัพย์สินได้เป็นจำนวนมาก อย่างเช่นพายุโซนร้อน "แฮเรียต" (HARRIET) และ "รูธ" (RUTH) รวมทั้งหย่อมความกดอากาศต่ำที่มีกำลังค่อนข้างแรง พายุทั้งกล่าวเกิดขึ้นเมื่อเดือนตุลาคม 2505 เดือนพฤศจิกายน 2513 และเดือนมกราคม 2518 ตามลำดับได้เคลื่อนตัวผ่านแหลมตะลุมพุก (นครศรีธรรมราช) จ. ชุมพร และบริเวณตอนใต้สุดของไทยตามลำดับ พายุทั้งกล่าวได้ทำความเสียหายและทำลายชีวิตมนุษย์ไปอย่างมากมาย แต่โชคที่พายุจะไม่ผ่านเข้าสู่ภาคใต้อีกครั้งนัก เพราะความถี่ของการเกิดพายุลดลงเมื่อใกล้เส้นศูนย์สูตร ส่วนมากพายุที่ผ่านภาคใต้ของไทยมักจะมีเกิดในเดือนตุลาคมถึงธันวาคม

ส่วนพายุไซโคลนที่เกิดในอ่าวเบงกอลจะเคลื่อนที่ขึ้นสู่ทางเหนือเข้าสู่ปากีสถาน บังกลาเทศ อินเดีย พม่า และจะเข้าประเทศไทยทางบริเวณระหว่าง อ.แม่สอด จ. ตาก กับ จ.แม่ฮ่องสอน พายุที่เข้ามาทางอ่าวเบงกอลนี้น้อยมาก โดยมากมักจะเกิดขึ้นในเดือนเมษายนถึงมิถุนายน และอีกครั้งหนึ่งในระหว่างเดือน ตุลาคมถึงเดือนธันวาคม พายุเหล่านี้จะอ่อนกำลังลงมากเมื่อเข้าสู่ประเทศไทย เพราะจะสูญเสียกำลังเนื่องจากผ่านภูเขาชายแดนระหว่างประเทศไทยกับพม่า สรุปแล้วพายุหมุนที่เข้าสู่ประเทศไทยในปีหนึ่ง ๆ โดยเฉลี่ยแล้วประมาณ 3 - 4 ลูก และในเดือนมกราคมถึงเดือนมีนาคมไม่ปรากฏว่ามีพายุหมุนชนิดใดผ่านเข้ามาในประเทศไทยเลย

พายุหมุนที่มีความรุนแรง และทำความเสียหายให้แก่ประเทศไทยมากที่สุดตามสถิติมีดังนี้

1. พายุไต้ฝุ่น "เปเรส" 2 ลูก พัดเข้ามาในเวลาใกล้เคียงกันในเดือนกันยายน 2485 เคลื่อนที่ผ่านประเทศไทยตอนบน
2. พายุไซนรอน (ไมทรานชื่อ) เคลื่อนที่ผ่านภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือ เมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2490
3. พายุไซนรอน "เว้" (VAE) เคลื่อนที่ผ่านภาคตะวันออก และฝั่งตะวันออกของอ่าวไทย เมื่อวันที่ 21 - 23 ตุลาคม 2495
4. พายุไต้ฝุ่น "ทริกซ์" (TRIX) ไคออนกำลังลงเป็นพายุไต้ฝุ่นขณะเคลื่อนที่ผ่านเข้าสู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในวันที่ 25 ตุลาคม 2495
5. พายุไซนรอน "แฮร์เร็ต" (HARRJET) เคลื่อนที่ผ่านภาคใต้ บริเวณจังหวัดนครศรีธรรมราช (แหลมตะตุมชุก) ระหว่างวันที่ 25 - 26 ตุลาคม 2505

6. พายุไทรนร้อน "ทิลดา" (TILDA) เคลื่อนที่ผ่านภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคเหนือในวันที่ 23 กันยายน 2507 และอ่อนกำลังลงเป็นพายุไต้ฝุ่นในวันที่ 24 ตุลาคม 2507 บริเวณจังหวัดพิษณุโลก

7. พายุไทรนร้อน "รุท" (RUTH) เคลื่อนเข้าสู่อ่าวไทย วันที่ 28 พฤศจิกายน 2513 ผ่านเกาะสมุยขึ้นฝั่งบริเวณ จ.ชุมพร ในวันที่ 29 พฤศจิกายน 2513

การแบ่งเขตภูมิอากาศตามแบบของเคิปเปิน

ประเทศไทยจัดว่ามีฝนตกมากและมีอุณหภูมิสูงตลอดปี ฉะนั้น ถ้าจะถือเอาปริมาณน้ำฝนและอุณหภูมิของอากาศเป็นหลักในการแบ่งภูมิอากาศประเทศไทยตามการจำแนกประเภทของอากาศของเคิปเปิน (KOPPEN'S CLASSIFICATION) แล้วจะจัดภูมิอากาศประเทศไทยอยู่ในแบบ A หรือภูมิอากาศแบบร้อนชื้น คืออุณหภูมิของเดือนที่หนาวที่สุดสูงเกิน 18°C (64.4°F)

ภูมิอากาศแบบ A ในประเทศไทย ยังแยกย่อยออกเป็น 3 เขต (รูปที่ 12.3) คือ

1. ภูมิอากาศแบบป่าฝนเมืองร้อน (TROPICAL RAINY FOREST) หรือภูมิอากาศแบบ Af.) พบทางชายฝั่งตะวันออกของภาคใต้ตั้งแต่จังหวัดชุมพรลงไป จะเป็นบริเวณที่มีฝนตกมากทุกเดือน ไม่มีเดือนใดที่ปริมาณน้ำฝนต่ำกว่า 62 มิลลิเมตร (2.4 นิ้ว) ทั้งปี เพราะได้รับทั้งอิทธิพลของลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ และมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ปริมาณฝนเฉลี่ยสูงตลอดปี
2. ภูมิอากาศแบบมรสุมเมืองร้อน (TROPICAL MONSOON CLIMATE) หรือภูมิอากาศแบบ Am.) พบทางชายฝั่งตะวันตกของภาคใต้และชายฝั่งตะวันออก (เฉียงใต้) ของอ่าวไทยแถบจังหวัดสุราษฎร์ธานี ภูเก็ต ได้รับฝนมากในฤดูมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ และจะมีช่วงระยะเวลาอย่างน้อย 3 เดือนที่มีฝนน้อย แต่ปริมาณฝนรวมกันแล้วจะสูงกว่าอากาศแบบ Af.

3. ภูมิอากาศร้อนชื้นสับแล้ง (TROPICAL WET-DRY CLIMATE)

หรือภูมิอากาศแบบ Aw) พบในส่วนใหญ่ของประเทศ คือ ภาคกลาง ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือในเขตกึ่งจะมีฤดูฝนและฤดูแล้งเห็นเด่นชัด คือในฤดูมรสุมตะวันตกเฉียงใต้อจะมีฝนตกตลอดฤดู แต่ในฤดูมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือหรือฤดูหนาว อากาศจะแห้งแล้งปริมาณฝนเฉลี่ยตลอดปีน้อยกว่าเขตกึ่งอื่น ๆ